

14.05.2024

Asia/5

§ 96

Talousarvion 2024 ensimmäinen toteutumisennuste

HEL 2024-006416 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi vuoden 2024 talousarvion ensimmäisen toteutumisennusteen.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana talous- ja suunnittelujohtaja Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna-Riitta Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan toimialat tekevät vuonna 2024 kolme ennustetta, joista tämä on ensimmäinen.

Ohjeistus on muuttunut siten, että ennuste tehdään suhteessa lautakunnan joulukuussa 2023 hyväksymään vuoden 2024 tulosbudjettiin. Aiempina vuosina ennuste on tehty suhteessa kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon.

Kanslian ohjeen mukaan toteutumisennusteet on annettava lautakunnalle tiedoksi. Lautakuntien on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa

Käyttötalouden tulot

Toimialan tulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 26,9 miljoonalla eurolla. Talousarvioon sisällymätön ulkopuolinen hankerahoitus kasvattaa tuloja 20 miljoonalla eurolla ja opiskelijahuollon kasvaneet kulut kasvattavat tuloja 2,1 miljoonalla eurolla. Lisäksi lukiokoulutuksen vieraskielisten s2 ja r2-opetuksen valtionavustukset ylittävät talousarvion 0,5 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatuksen maksutulot noin 3,8 miljoonaa euroa.

Käyttötalouden menot

Toimialan menojen ennustetaan ylittävän talousarvion 44,9 miljoonalla eurolla.

20 miljoonaa ylityksestä johtuu talousarvion ulkopuolisen rahoituksen käytöstä. Menoja kasvattavat lisäksi erityisesti talousarvioon sisällymättömät Helsingin palkkaohjelman mukaiset palkankorotukset (7 miljoonaa euroa), ammatillisen koulutuksen lisävaltionosuuksia vastaavat kulut (5,5 miljoonaa euroa), ammatillisen koulutukseen saatu harkinnanvarainen lisäjärjestämislupa valtionosuustuloinen (5 miljoonaa euroa), alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa (2 miljoonaa euroa), varhaiskasvatuksen kasvaneet henkilöstökulut (3,4 miljoonaa euroa) ja opiskeluhuollon lakisääteisen mitoituksen toteuttaminen (2 miljoonaa euroa).

Muita ylityspaineita aiheuttavat lainsäädännön edellyttämän varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen toteuttaminen, varhaiskasvatuksen aikaisempien vuosien palkankorotukset, varhaiskasvatuksen siivouskulut sekä ammatillisen koulutuksen henkilöstökulut. Näitä ylityspaineita ei ole huomioitu euroennusteessa ja niitä tarkennetaan seuraavaan ennusteeseen.

Investointimenot

Investointimäärärahat tullaan tämän hetkisen arvion mukaan käyttämään kokonaisuudessaan.

Sitovat tavoitteet

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ennustaa, että toimialan sitova tavoite ” Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa” toteutuu. Samoin toisen sitovan tavoitteen ” Luodaan rakenteet toisen asteen opiskelijoiden ristiinopiskelumahdollisuuksien lisäämiseksi” ennustetaan toteutuvan.

Kaikkien neljän kaupunkiyhteisen toiminnallisen tavoitteen ennustetaan toteutuvan:

14.05.2024

Asia/5

- Lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta parannetaan kaupunkiudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä
- Kaupungin toimintojen tuottavuutta parannetaan digitalisaation, tilatehokkuuden ja prosessitehokkuuden keinoin”,
- Torjutaan ilmastomuutosta ja ympäristövaikutuksia muun muassa kiertotalouden, resurssitehokkuuden sekä ilmastokasvatuksen keinoin
- Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä

Määrä- ja taloustavoitteet

Kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa lasten määrän ennustetaan olevan 380 lasta vähemmän kuin tulosbudjetissa. Tämän lisäksi kotihoidon tuella olevien lasten määrän ennustetaan jäävän tulosbudjetissa ennakoidusta 360 lapsella ja yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten määrän sadalla lapsella.

Perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan olevan tulosbudjetin tasolla ja lukiokoulutuksen opiskelijamäärän ylittävän tulosbudjetin 80 opiskelijalla. Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosimäärän ennustetaan ylittävän tulosbudjetin 542 opiskelijavuodella eli valtion päättämän lisäjärjestämisluvan verran. Työväenopistojen opetustuntimäärän ennustetaan olevan tulosbudjetin tasolla.

Henkilöstömäärä samoin kuin henkilötyövuosien määrä on tulosbudjetin tasolla.

Tilojen kokonaismäärä ja asiakaskohtainen neliömäärä ovat kasvaneet lukioissa hieman mutta pienentyneet ammatillisessa koulutuksessa tulosbudjettiin verrattuna. Muissa palveluissa tilojen kokonaismäärä on samalla tasolla kuin tulosbudjetissa.

Riskit

Strategiset riskit

Henkilöstön saatavuuden aiheuttamat haasteet heijastuvat toimialan henkilöstön hyvinvointiin: Kokemus työn kuormittavuudesta lisääntyy, palvelutuotannon yksiköissä aiheutuu ennakoimattomia muutoksia sekä työn suunnittelu, arviointi ja kehittäminen hankaloituvat. Seurauksena toiminnan laatu heikkenee ja alan veto- ja pitovoima laskee. Erityisesti pulaa henkilöstöstä on varhaiskasvatuksen sekä oppilashuollon palveluissa.

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja hyvinvoinnin tuen saavutettavuus ovat merkittävä riski toimialan tavoitteille. Etenkin nuorten mielenterveyden ongelmien kasvu ja opiskelijoiden työkyvyn heikkeneminen ovat riskitekijöitä toisella asteella.

Henkilöstön hyvinvoinnin lisäksi henkilöstön osaamisesta huolehtiminen ja kehittäminen ovat toimialan pitkän aikavälin keskeinen menestystekijä. Edelleen kelpoisen henkilöstön tarvittavan määrän takaaminen erityisesti varhaiskasvatuksessa ja ei-kelpoisen henkilöstön määrän kasvu perusopetuksessa ovat toimialan merkittävimpiä haasteita.

Alueellisen eriarvoistumisen kasvu tuottaa haasteen palvelutoiminnan yhdenvertaiselle kehitykselle. Alueiden sekä koulujen leimautumisesta voi syntyä mainehaittoja ja vetovoimaisuuden laskua. Muutokset alueellisen eriarvoistumisen hallintakeinojen rahoituksessa ja ohjauksessa ovat haaste eriarvoistumisen hallitsemiseksi.

Taloudelliset riskit

Toimialan tilojen vuokrien kokonaiskustannukset suhteutettuna toimialan perustehtävien rahoitukseen ovat suuret ja vuokria joudutaan rahoittamaan enenevässä määrin palvelujen järjestämiseen varatuista varoista. Täten toimialan palvelutilojen vuokrien hallinta sekä vuokrien kehitys muodostavat haasteen toimialan palveluiden rahoitukselle.

Toimialan palvelutuottajien kustannustason nousu muodostaa riskin toimialan ostopalvelujen kulujen kasvuksi. Yleisen hintatason nousu heijastuu myös toimialan palkka- ja henkilöstökuluihin.

Operatiiviset riskit

Lasten ja nuorten psyykkiseen ja sosiaaliseen pahoinvointiin liittyvät seikat ja seurauksena mahdollisesti väkivaltatilanteet, oppimisyhteisön turvallisuudentunteen ja pedagogisen toimivuuden heikentyminen sekä yhteisöllisyyden heikentyminen ovat uhka oppijoiden ja henkilökunnan turvallisuudelle ja hyvinvoinnille.

Palvelutoiminnan, kuten erityisesti varhaiskasvatuksen yksiköiden toimintojen ja toiminta-ajan, rajaaminen ovat operatiivinen riski henkilöstöpulan jatkuessa. Palvelutoiminnan takaamisen lisäksi kasvatustyön toiminnallisten ja laadullisten tavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu riittävien resurssien puuttuessa.

Tietojärjestelmien toimivuus sekä tiedon luotettavuus ovat merkittäviä riskitekijöitä sekä toimialan johtamiselle ja kehittämiselle että palvelutuotannolle. Opiskelija- asiakas- ja henkilöstötietojärjestelmien tiedon oikeellisuus ja käytettävyys on olennaista toimialan palvelutuotannolle

kuin tukipalveluille. Toimialan tietojärjestelmien kehitystyön onnistuminen ja uusiin tietojärjestelmiin siirtymiset sekä asiakkaiden tietosuojan toteutuminen ovat riskitekijöitä operatiiviselle toiminnalle.

Kaupunkistrategian toteutuminen

- Tunne- ja vuorovaikutustaitoja on vahvistettu: varhaiskasvatuksen henkilöstö on osallistunut koulutuksiin ja perusopetuksessa tunne- ja vuorovaikutusohjelmia käytetään systemaattisesti sitovan tavoitteen 1 mittarien mukaan kohti tavoitearvoja.
- Lukio- ja ammatillisen koulutuksen sekä vapaan sivistystyön sitova tavoite 2 toiseen asteen opiskelijoiden ristiinopiskelun mahdollistamiseksi etenee suunnitellusti. Parhaillaan käynnissä minitestausta, jonka aikana prosessin mukaista ilmoittautumista on testattu ja opintojen suorittaminen on käynnissä. Pilotin aikana opinnot arvioidaan ja testataan suorituskirjauksien siirtymistä.
- Kaskon kaikissa palveluissa käynnissä tuottavuustoimenpiteitä, joiden vaikutuksia arvioidaan ja seurataan.
- Kaupungin tarveperusteista rahoituksen jakoa päivitettiin 16.1.2024 kkltk:ssa. Lukuvuoden 2024-2025 alusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kriteerit ovat yhdenmukaiset palvelukielestä riippumatta.
- Aluetyö toiminnassa vahvistuu: Bloomberg hanketta skaalataan, alueelliset lanu-ryhmät (lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät ryhmät) vahvistavat yhteistä, monialaista johtamista alueilla. Toimintaa kohdennettu KU-alueille.
- Henkilöstön saatavuutta edistänyt varhaiskasvatuksen koordinoitiryhmän työ päättyi. Loppuarvioinnin mukaan varkoryn moniammatillinen yhteistyö loi lisäarvoa saatavuuden moninaisen haasteen ratkaisemiseen tuomalla laajasti yhteen eri toimijoita, tietoa ja taitoa. Vaati paljon valmistelutyötä toimialalta. Vaikuttamissuunnitelmalla edistettiin kaupungin edunvalvontatyötä mm. hallitusohjelmaan aloituspaikkojen lisääminen sekä monimuoto- ja muuntokoulutuksiin panostaminen. Edunvalvontatyö jatkuu Orpon hallituksen Kuusikko-Allianssissa sekä PKS-yhteistyön kautta. Kaksivuotiskauden aikana verekory toimeenpani mm. yhdenvertaisuuslisän ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen saatavuuslisän 150e/kk, varhaiskasvatuksen apulaisjohtajan pilotoinnin, saatavuusyksikön perustamisen, määräaikaisten työntekijöiden rekrytoinnin keskittämisen sekä työhyvinvoinnin virkistysrahojen määrän lisäämisen ja kohdennetun työyhteisötuen. Lisäksi varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointipilotti Espanjasta, jossa koulutus rinnastuu suomalaiseseen. Henkilöstön saatavuuden edistämistä jatketaan kaupungin ohjelmaryhmässä.

- Helsinki oppii – tulevaisuuden taidot, julkaistiin helmikuussa. ”Koulutus 2030” rakentaa yhteistä näkemystä ja antaa suuntaa tulevaisuuteen. Tavoitteena on vahvistaa helsinkiläisten hyvinvointia ja hyvää oppimista. Keskeistä on rakentaa yhteisöllistä, turvallista ja yhdenvertaista kasvatusta ja koulutusta, josta välittyy oppimisen ilo.
- Stadin AO:lle myönnettiin kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon järjestämislupa.
- Kaskon tietojärjestelmäkehittämisen muutos on edistynyt suunnitelman mukaan.
- Ensimmäinen Nordiska skolan -luokka aloittaa elokuussa 2024 Käpylässä Yhtenäiskoulussa. Oppilaaksi haki 38 lasta, joista arvottiin luokalle 25 oppilasta. Opetussuunnitelmatyö käynnissä, kieliohjelma päätetty ja tuntijako on esitelty huoltajille tiedotustilaisuudessa. Henkilöstö valmistautunut mm. koulutukset kaksikielisyydestä, kolme kertaa ruotsin opetusta, opettaja Arbiksesta.
- TE- ja KOTO-uudistuksiin valmistautuminen on jatkunut yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja maahanmuuttoyksikön kanssa mm. asiakassegmentoinnin ja palveluportfolion rakentamisen muodossa.

Ennusteen edellyttämät toimenpiteet

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan lautakunnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteutumassa. Noudattamisohjeiden mukaan mahdolliset ylitysoikeusesitykset on tehtävä loppuvuodesta kolmannen ennusteen määräpäivään mennessä.

Ensimmäisen ennusteen ylityspäätökset ovat pääosin sellaisia, joihin kaupunki saa ulkoista rahoitusta ja palkkakehitysohjelmapäätöksistä syntyvä ylitys tullaan lisäämään kaupungin päätöksellä toimialan talousarvioon. Näin ollen tässä vaiheessa ei ole perusteltua käynnistää toimenpiteitä ylitysten sopeuttamiseksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna-Riitta Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

14.05.2024

Asia/5

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano